

ZEMPLÉN.

Közlöny a társasélet, közgazdaság, irodalom s humor köréből.

Előfizetési ár:

Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 f. 50 k.
Előfizetési pénzek
valamint minden köz-
lemény a szerkesztő-
séghez S. a. Ujhelybe
bérmentv. küldendők.
Kéziratok nem adat-
nak vissza.
Nyílt térben egy
sor 10 kr.

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor
egyszeri hirdetésnél
5 kr.

Többszörinél olcsóbb.

Bélyeg díj mindig
30 kr.

Előfizetések és hir-
detések felvételnek
Lóvy A. könyvkeres-
kedésében és a szer-
kesztőségénél.

21-ik szám.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

II-ik évfolyam.

Olyan vezércikk-féle.

(Korrajznak is beillenék.)

Vendég vagyok e lap hasábjain, s mint hogy nevem az irodalom terén nem egészen ismeretlen, talán nem épen fölösleges indokolnom: miért nem iparkodtam eddigelé te hetségem szerint s többszöri barátságos felszólítás dacára is, mint e megye fia, annak lapjában közharcosként munkálkodni, elmondom őszintén, tanulásképen sokaknak, védelmül enmagamnak.

Mint ügyvéd, e megyét, szülőhelyemet választva megtelepedési helyül, nem találtam Zemplént Zemplén vármegyében! míg másutt az 1867-iki változás szülte pezsgőélet, a közügyek iránti érdekltség, élénk vita magánházaknál, és nagyobb társalgásokban, politikai mozgalom személyes ügyek megsejtése nélkül — volt rugékonny elemünk, itt lehorasztott fejekkel, szótlán ajakkal, morgva arczal találkoztam mindenütt; Politikai discussiókról szó sem lehetett, a politikai ellenfél sértve érzébe csületes tisztán politikai érvek felhozatala által. Valóságos ostromállapotban képzelé magát az ember, hol őrizkednie kell barátnak hitt szomezedijától is.

Ilyennek találtam én Zemplént — a felső vidéken.

De hát talán kivételt képez a megye székvárosa? talán gyújtóbb a fókusz? talán élénkebb a Rákóczy bölcsője, virányosabb a Kazincz, sirja?

Csalódtam. Legelső, akivel találkoztam, egy törvényszéki ülnök, privát viszonyonál fogva is jóakaróm — volt. „Öcsém jól tudom, hogy több lapnak munkatársa és ellenzéki; ha megyénkben mint ügyvéd is megélni akar, tegye le a tollat, vagy kiméljen minden megyebeli elvet, ügyet és embert, — különben éhen is halhat.”

Ez nagy szó volt még most is reszketek belé.

Hogyan? Hát egy főhatóság iránti vakbuzgalom, vagy attól való félelem és az uralkodópárt terrorizmusa képesek volnának-e hirhedett megye ellenkező nézetű fiainak gondolatukat is lánczra verni? hát a magyar alkotmány ezredéves bástyáinak egyik legerősebbike a vakság, szolgaiság és zsarnokság fegyvereit kovácsolja saját véreinek — csak azért, mert a hazaszeretében s a magyar nemzet boldogításában bátorkodnak versenytársai lenni? hát édes testvéreit, jó és balsorsban hű társait iparkodnék egy kotteria oly börtönre, oly kárhozatra itélni, melyben húsz évig sünylett, melyet húsz évig görnyedt vállain hurczolt az egész nemzet? hát színt és hitet kell változtatnia az embernek, midőn övéi között békével, de férfiasan, barátságosan, de függetlenül, bensőleg rokonérzelemmel, de szabadon akar élni? hát a jog, az igazság védőjének, a z ügyvédnek is nyakát szegik e helyütt, ha hivatásának megfelelőleg ipar-

codik szóval és tettel, tollal és észszel a bilincsek maradványait megtörni? hát a Kossuth szülőföldje elfojtani törekszik a fájdalom könnyeit — a mult felett, s az újjá építés gyönyörédes munkásságának — bár irányadó körökben nem helyesek, tervezetét?

Nem, ez mégis lehetetlen! És a válasz nem sokáig késett. Párpercz múlva vevém az értesítést, hogy testvérbátyám egy a Honban névtelenül megjelent cikk gyanujában elfogatván, szuronyos pandurok kísérete mellett, küldetett a megye börtönébe.

Épen elégséges ok, hogy elhiggyem azt is, miként ez a gyűlölt Bach-rendszer folytatása. Nem is csodálkozom, hogy a zemplénmegyei ily demoralizált közélet számbavételével, egy kartársam azzal akarta védenem ellen a pert megnyerni, hogy „aljas delátornak” nevezett el a periratban, s midőne miatt kérdőre vonatott, azzal okadatolá állítást, hogy „az ujság lapban (!) feladtam a gálszécsi plebánost, a zemplénmegyei tanfelügyelőt és több másokat.”

És ez elnyomott szellem és a gubbasztó lélek még mos is kísért a megyében, — és a szellemet és e lelket szabadabbá tenni a „Zemplén” hivatva van.

Elmondom miként legközelebb!

Timkó József.

Hátra vagyunk-e a művelődésben?

Ez egy oly kérdés, melyre nem lehet egyszerűen megfelelni. Sokan azt tartják, hogy igen kevés, s talán még többen azt, hogy nagyon is. Egyiköknek sincs igazuk, hitem szerint.

Egy időben igen szokásban volt ezt emlegetni, főleg a mult évtizedek alatt, s mind az a ki ezt egész általánosságban hitte és vallotta, s a legjobb szándékkal hirdette, s ez által a törvényhozót gondolkozásra s munkásságra, az ifjúságot az önművelésre serkenteni vélte; mégis csak egy üres phrázist mondott, melynek igen kevés volt a belértéke.

Felfogásom szerint ezen nehéz kérdésre csak az felel meg helyesen, a ki megkülönböztet.

Ha időm és egy hetilap szűk tere engedné, ivatek lehetne teleírni, s talán nem is lenne egészen haszon nélküli fáradság a megkülönböztetést megtenni a művelődés egyes ágai s tárgyai, s az emberi társadalm egyes rétegei közt.

Röviden azonban megkísértem.

Legelőbb is egész általánosságban, az egész magyar nép nincs oly hátra Európa s a többi világ népei megett, mint némelyek hínék. Azon századokban ugyanis, melyekben kisebbek voltak az egyes államok Európában, s Európán kívül nem volt művelődés, Magyarország s így annak népe is egy vonalban állott a többi államokkal s népekkel, sőt Mátyás király idejében egy pár századon át az első közé tartozott, s csak azon körülmény, hogy az államok nagyobbakká alakultak, s a tengerekkel szomszédosak vergődtek tulsulyra okozá azt, hogy ezen egy tekintetben hátraestünk, s önállóságunk elvesztése, s a törökkel harczaink nem annyira okozatok voltak, mint inkább következmények, mert hi-

szén ha a tatárpusztitást túlélte nemzetünk, túlélte volna ezeket is, és phoenixként kelt volna fel előbbeni nagyságában, ha a nagy államok közé tartozhatott volna. Minden, ehez szükséges factorok meg voltak s meg vannak most is. Egészséges és tiszta felfogás és eszjárás, erély, s nem kevés kitartás és szívósság, mely azt szülte, hogy ős alkotmányunkat feuttartottuk s újra meg újra megmentettük. Továbbá politikai s különösen vallási türelmesség, mely azt szülte, hogy politikai s társadalmi reformjainkat (egy ezeket rendszeresen ellenző kormány ellenében is) erőszak rázkodtatások, s vérontás nélkül birtuk, vagy legalább képesek voltunk s vagyunk keresztülvinni.

Bátran elmondhatják tehát, hogy e tekintetben nem vagyunk hátra a többi államok népei megett, s csak nagyobb szerencse, kedvezőbb alkalmak kellettek volna ahhoz, hogy a többiek minket túl ne szárnyaljanak.

Ha ezen thema felett gondoikozunk, azon eredményre jutunk, hogy ha csak kétszer annyian jöttünk volna ide Ázsiából, ma talán Európa első nemzete s állama lennénk.

Ha azonban a részletekbe megyünk át, több egymástól különböző eredményre jutunk. Ugyanis:

A művelődés egyes ágait tekintve, míg a humanistikus és bölcsészeti szakmához tartozó ismeretek s tudományok nem állanak épen alacsony fokon, addig a természettani és reál ismereteket és tudományokat igen kis mérvben bírjuk csak. Míg publicistáink, jogászaink, történészeink, íróink és íteszeink, elegendő s talán némi tekintetben feles számmal vannak, addig csillagászok, meteorológok, geológok, természettudósok, gépészek, mérnökök s építészekben nem nagyon bővelkedünk. Ennek oka egyrészt a megelőző évtizedek egyoldalú irányában, s a bennök akkoron uralkodott s részben még most is uralkodó előítéletekben, másrészt azonban és pedig sokkal inkább abban keresendő hogy az 1848 előtti bécsi és onnan nyomott és sugalma ott magyar kormány semmiféle, a kor haladásának megfelelő reformokat nem csak be nem hozott de behozni sem engedett, sem az egyetemnél sem az egyes magasabb tanintézetekben, s arra hogy egy csillagda, egy észlelde, egy laboratorium, s főleg hogy egy polytechnikum szerveztessék, reá nem gondolt, s töle telhetőleg akadályozta.

A gymnasiumokban sokkal kevesebbet tanultunk, mint a mennyit tanulnunk lehetett volna, s azon kevésnek legnagyobb részét egy holt nyelv megtanulására pazaroltatták velünk. A természettanból pedig semmit, a földgömbünk ismeretéből is majd nem semmitsem tanultunk, s a földleírás, melyet nekünk előadtak inkább statistika volt, olyannyira, hogy sok gymnasiumot végzett egyének mai napig sem bírnak fogalommal csak egy napfogyatkozásról sem, sem pedig arról, hogy földünk söt saját magyar hazánk felülete hol sikk s termékeny, hol hegyes és kopár?

Hát még a nevelésünk! Tisztelet a kivételeknek, s e kivételek közé sorozhatók jobbra minden protestans népiskolák, — de a mindkét, ó és új hitű catholicus népiskolák minden crücián alul állottak eddig, s állanak még legnagyobb rész ma is. Eze népiskolák legrosszabbikái olyanok, a hol maga a tanító sem tud írni s olvasni, vagy olvasni tud de írni nem, ezen iskolákban azután a gyermekek csak imádkozni tanulnak, vannak azután olyanok, a melyekben már szótagnak és olvasnak, de mindnyájan egyszerre s irnak nagy keservesen, vannak azután olyanok, melyekben már kissé többre viszik, s vannak azután olyanok, melyekben már némi ismereteket is tesznek magokéva a szegény gyermekek, esőről,

felhőről, hóról, jégről, harmatról, szélről zivatarról s így megy ez felfelé a legjobbakig, de milyenek ezek a legjobbak? ezek még is csak olyanok, a melyekben az összes tanító kilencz tizedrésze fordítatik számolásra, s némi hasznos ismeretek előadására, s midőn a szegény gyermekek felnőnek még sem bírnak helyes fogalmakkal a pénzemekről, azon föld alkotásáról vagy alkatrészeiről, melyen járnak, s melyet mivelnek, azon legmindennapiabb tüneményekről, melyek rajta történnek, azon hazai alkotmányáról és törvényeiről, melyben élnek, azon kötelességekről melyeket mint annak polgárai teljesíteni tartoznak. S mi mind ennek következménye? az, hogy megrögzött előítéleteiknél, tudatlanságuknál, s vakbuzgóságuknál maradva, nem hogy a nekik legjobbat akaró és tanácsoló értelmesebbekre hallgatnának, de megmaradnak azon irigység és gyűlölettel vegyes bizalmatlanságban, mely az értelmiség iránt többé kevésbé viseltetnek.

Igaz hogy ezen bizalmatlanság, (mely hazánk több vidékein már kezd elenyészni) nem csak a fenn elmondottakból veszi eredetét, hanem még ezenkívül egy természetes, és egy mesterséges kutfőből is származik. Természetesen azon a tudatlan embernek on magától felőtli kérdés, honnan és miért van az, hogy az emberiség egy nagyobb része szegény, és a más sokkal kisebb része gazdag? s mely kérdésre a tudatlan felelni nem tud másval, mint az irigység és gyűlölet érzetével s melyre csak az értelmiség adhat majdnem feleletet a népnevelés gyökeres és teljes reformja, és egy új, az eddigtilt egészen különböző emberesleges szíves és önértelmezésű bánásmóddal. A mesterséges mód volt pedig azon a mult század végétől egészen legújabb időkig üzött titkos politika, mely az urbernek tövénytelen uton történt behozatalán véve kezdetét, s annak titkos terjesztésében kulminált: miszerint minden jó a császártól jó a népek, s az ur a népek természetes ellensége, s mely tanoknak mindenféle uton lett terjesztése hiteté el 1848-ban hazánk igen elterjedt vidékein a nappal azt, hogy az 1848-ik évben létrejött urberi munka és kilenced aluli teljes felszabadítást is az a kegyes császár már rég megadta, csak az urak tartoztatták vissza, és 1848-ban csak félelmükben adták meg.

De eltértek felvett tárgyamtól, s csak azt hozom fel még, hogy ehez hasonló viszonyok vannak Europa más oly államaiban is, melyek egészben véve a mienknél műveltebbek, s újra is mondom, hogy azok csak akkor fogják enyhülni, ha a népnevelés reformján kívül mi értelmiség magunk viselésének általános és teljesen való magváltoztatása által siettetni törekszünk a kaszt és osztály különbségek megszüntetését, szóval a társadalmi élet reformját.

(Folyt. köv.)

Matolay Viktor.

Termelés és ipar.

Most midőn századunk kitűzte minden irányban a, haladás zászlóját, mely fájdalom nehezül ránk, ha honunk gazdasági és ipar ágazatait, a külföld nyugoti népeivel arányba vetjük: az elsőnél ellenvetésekkel találkozhatunk, főképp ha a jelet és nem a jövőt vetjük mérlegbe; emez a nagyszerűség jellegét öltö magára; talajunk messze terjedő vidékein utóbbi években számos gőz és másnemű gép használatnak örvend; gabnatermelésünk eddig nem tapasztalt mennyiség összegét érte el; ezen ágazat haladásnak indulva, az óriási tünemény mámorába ringat. Ha nem itélünk felületesen, ezen látszólagos nyereséget, káros hátrány magvát hordja magában. Tekintsünk ugyan is ezredekre vissza, többnyire ott, hol a mivelődés első sugárai szétlőveltek és a legtermékenyebb tartományok feküdtek; a föld termőképessége elenyészett, sivatag váltá fel az előbb kertnek nevezett helyet, s a rajta élő hatalmas nemzetségeket feledség leple fődé el.

Mig a természet titkait a tudomány le nem leplezi, kárhozat vagy átok bélyegét ütik arra; de jelenleg midőn a természet okait tanulmányozzuk, ott találjuk az okot a föld termőképessége kimerülésében. Ez az, mire gazdáink figyelmét felhívni akarjuk; feladatunk kifejtési a legnagyobb termést és visszaadni a humustól elvont ve, yülekeket még pedig arányosan és alkalmas alakban. Ha felvesszük, hogy minden egy szem maggal, minden egy fűszállal, földünk termő része szegényül, és hogy a természetéhez szükséges vegyületekből, csak határozott mennyiséget bír, melyek adott alkalommal műfolyamat által egybe olvadoznak, és így a természetmennyek külön nemeiben

jelennek meg előttünk. szembe ötlő tény marad, hogy azt póttanyaggal keli helyettesíteni s így csakugyan a kölesönös vevés és adás által földünk termő-elemeit a szüntelenségig föntarthatnók.

Epen állításunk gyakorlati kivitele az, mitől főleg a czél elérhetése függ, ebben sinlődik gazdaszatunk, rendesen kevesebb tápanyag adatik a földnek, mint a mennyi attól vétetik. s ezzel eljöttünk azon kérdéshez, miben hibázunk? hol javítsunk?

Ami az első kérdést illeti nyilvános előttünk azon jelet, hogy tőlünk nagy mennyiségű gabna és termény szállítatik külföldre ez ugyan czélja törekvésünknek, de hibát találunk abban, hogy azokat onnan nagy részt átalakulva vegyanyagok azon részeiről megfosztva, melyek földünk termőképességét képezik, az utazás kétszeri költsége, és még átídomításáért majd 50 százaléki mellet vásároljuk vissza; állításunk mellett tanuskodik a szesz, a sör, stb. mely tetemes mennyiséget küldenek honunkba, körül fekvő szomszéd tartományok, a mi bizony csak tömredék kárunkkal történhetik és semmiképp nem igazolható. A természet hazánkat javaival buján elárasztotta; könnyelműen vetkezünk midőn földünket pótszereitől, magunkat pedig a kettőzötet használat által jövedéktől megfosztjuk. Idomításuk csak át lehetőleg terményeinket, készítményi alakban szállítsuk azokat ki, a nyereséget buján fog utána nőni.

Korszakunk válaszvonalt képez a tétlenség és törekvés között, az elsőből vihar sodor bennünket, az utóbbi pedig csak az értelem egyetértésével válhat jóvá, miért riadunk viszáza oly vállalatától, mely mellett számok tanuskodnak; tán azt fogják ellen vetni, hogy nálunk pár evized óta előbb örvendéses működésben állott vállalatok bomlásnak indultak s nagyobb része a letnyoma nélkül tüntek el? erre az avatott figyelő könnyen válaszolhat; tekintsünk ugyan is azon akkori vállalkozókra azok a fogyasztás és más ismeretlen adó első benyomásai alatt roskadoztak össze, hogy állhattak volna ki a verseny azokkal, kik már régebben működtek, magukat a készítmény nagyobbodott kiaknázására adták; míg itt a gyártás gyenge keretben, elégtelen pénzalappal, a szokatlan teher alatt megzsibbadott, addig ott a legterjedtebb mértékre hágott; csak azok példát kövessük tehát a kizsákmányolásban, és rövid időn tulszárnyalandjuk őket. Ha amott iparosok üzik, milyen előnyvel vezethetné emitt azt, a nagyobb gazdaság, hol minden terem és termését évről évre növeszthetné; csak szándékkal párosult józan belátás kell tehát, és a kivitel biztosítva van.

S—n.

Kérdés.

Oh világ csodás folyása
Mit nem emberkéz vezérel,
Te mély titka életünknek
Mit mi végzetnek nevezünk:

Útaid ki érti meg?
Ime, itt szemünk láttára
Véded a bünt, ott letiprod
A szelid ártatlanságot,
És a multnak viharából,
Fájdalmából és véreből,
Érdemtelen gazdag áldást
Termesz az utókornak...

E talányt meg-
oldod-e majd
S én hajoljak
Intésedre?

Menj-k-e utannad bizton?
Vagy csak futsz merév vakságban,
Szív nélkül és lélek nélkül,
Élet és halálon át?

Felelet.

Ne esügedez ha czélra nézel!
A férfi csak bajban derek.
Ki sorsot vivott erős kézzel
Azt istenek is tisztelék.
Taposs ármányt, feledj bántalmat;
De embertől ne várj jutalmat,
Nemesnek itt jutalma nincs.
Csak a mi szíved dobogtatja,
Küzdésed az jutalmazhatja,
S szebb pályabér az égben sincs.

Ki oly boldog vagy hogy hazádnak
Üdvét munkáld s ne csak kívánd:
Bár jobb kezéd izzó zsarátnag

Égette, tetted meg ne bánd.
Minél több a csapás elveud,
Annál jobbnak, hübbnek kell lenned,
Balsors között csak ez a czél.
A hü és az erős megállnak
Daczára az egész villágnak.—
Csak a polyvát hordja a szél...

Miskolci Pál.

Tárogató.

— A s. a. ujhelyi termény-tözsde f. hó 21-én ünnepélyesen megnyitott.

— A sinek Szerencsétől Ujhelyig, az Aradó és a néma hegy közötti tért kivéve, mindennütt levannak rakva, s így valószínű: hogy e pályarész már julius hóban átadhatik a közforgalomnak. Valóban kívánatos is volna már e pálya megnyitása; mert oly zsarolás, mint fuvar tekintetében különösen Ujhelyben van, nem hiszszük, hogy nagy Magyarországon bárhol is párját találja. Igen csodálkozunk: hogy a hatóság e nyit visszaélést, mondhatnók: fosztogatást folyvást behuny szemmel nézi, s életbe nem lépteti azon miniszteri rendeletet, mely, mint tudjuk, mérföldenkint határozott fuvar díjt szab ki, s melyhez szigoruan alkalmazkodni rendeli mindazokat, kik ez üzleti ággal állandóan foglalkoznak.

— A tegnapi előtti hetivásár oly népes volt, hogy az bátran beillett volna országos vásárnak is. Ebből az tünik ki: hogy Ujhely és vidékének kereskedelmi forgalma, különösen a napi élelmi cikkekre nézve óriásiag növekedik. A piacok szabályozása most már csakugyan halaszthatlan dolog; mert mint személyesen meggyőződünk, a rendőrség minden erélye és szigorú fellépése sem képes a bajt megorvosolni. A kórház utcán a szó szoros értelmében csaknem minden ház kapuját el van barrikádizolva ökrös ezekerekkel, melyek közül nagy nehezen kihatólni, ökör döfés vagy azok tulajdonosainak gorbomasága nélkül alig lehet. Százszor szólaltunk föl már a tárgyban, de föl fogunk mindaddig szólni és sokszor talán egész epésen is, míg e jogos és szükséges követelménynek nem leend elég téve.

(1) Jelen voltunk a szabolcsi honvédszázalaj zászlójának ünnepélyes felszentelésén Nyiregyházán. A felszentelés f. hó 21-én d. e. 10 órakor ment végbe az ugynevezett Buzateren, nagyszámú polgári és katonai elem részvétel mellett. A zászló-anya Lónyay Menyhértre a jelenlegi közös pénzügyminiszter neje volt, kit a szíves látás és tisztelgés mindenféle nemével elhalmoztak. A zászlóanya öltözéke mindenkit meglepett; királypiros nehéz selyem s rendkívül nagy uszályyal ellátott ruhát viselt, köröskörül igen széles és gazdag arany himzéssel. Az öltöny felső része magyar szabású puruzsi volt ugyanazon selyemből, s mellet gyöngyfűzréssel kiképzésben készíttetve. Fejét diademes kis magyar főkötő ékítte, melyről aranyval átírt fehér fátöl hullámlott alá. Az ünnepély kiegészítő részei voltak még a megérkezés estéjén rendezett fáklyaszene; másnap 150 terítékű, számos pohárköszöntéssel fűszerezett bankett, este pedig tánczvizgalom, mely azonban miután improvizálva volt, csak félig-meddig sikerült. Hogy pedig a zászló felszentelése az osztrák nemzet i hymnus mellett történt, arra feleljenek be azok, akik tényezői voltak az ünnepélynek, s a programmba szükségesnek vették azt fölvenni. Részünkről annyit jegyzünk meg reá: hogy elszomorodva hallgatunk.

— Az időjárás valóban már aggasztóvá vált. A mezei és különösen a szőlősgazdák tele vannak panaszszal s a legfatálisabb esztendő jósolgtják. A felföldről értesülünk: miszerint, ott két héttől óta folyvást erős derek vannak, melyek a kibujt tavaszi növényzetet, teljesen letarolták. A kukuricza s burgonya, mely már 3 hete el van vetve, még ki sem kelt, s így valószínűleg már el is romlott. Ennyi kalamitás közt még a takarmány talán az, a mely felé némi kedvező kilátás irányul.

— A k. a. h. gymnasium májusi mulatósága ha az idő engedi, e hó utolsó napján fog a toronyai fűdőben megtartatni.

× A zsólyomkai, egész ujonnan épített s igen czélszerűen berendezett fűdő pünkösdi első napján nyitattik meg. Városunk e zugligete igen kellemes kirándulási helyül igérkezik mindazoknak, kik a társas együttlét öröme mellett a természet szépségeiben is szeretnek gyönyörködni.

— M. a. t. e. s. i. k. J. o. z. s. e. f. e. t. tegnapi délután a gözmalom udvarán oly erős szélhű-

dés érte, h
nevezett e
reknek, k
gott egyik
kat ragad
szerencsét
lomból szá
log ama y
soriumbeli
tésre itelt
gán irnok
ily módon
gyet és k
kik azonb
tosítva a
gyan beke

A s.
malom k
már mind
elrendezé
mi, kik n
a hazab
szerint el
gőzmalom
rendszerit
— messze
vidék liss
jévé lenn

Ilk á t te
Gusztáv e
kivánunk

Ale
kellett me
gyülés ju
ezen elna
méltóság
alatt az o
tott körre
ny hatós
42-ik tör
összehiva
fel, s a
kormányz
nius 15-ig
Meg
nyomatot
viselőivel
tagok na

a Kazinc
var hátu
hatni hog
nél ugy
viselésne
nagyobb
ugyan is
egész ide
rosi ható
hogy léte
legkisebb
kája akk
senek ve
nélkül, e
eltávolítá
is mily
puskáj
resztfája
van mar
törve ott
ember lá

A S
ház eme
bejárati
negyede
óra közt
osztályb

Ha
Bu
tot-izsép
szántófé

dés érte, hogy azonnal halva rogyott össze. A nevezett egyike volt azon szerencsétlen embereknek, kik átkos szenvedélyük kielégítése végett egyik botlásból a másikba engedik magukat ragadtatni: hogy magukra és másokra is szerencsétlenséget idéznek, s ekép a társadalomból száműzzék önmagukat. Köztudomású dolog ama vétkes ténye, mely miatt mint provisoriumbeli megyei iktató 4 évi börtön büntetésre ítéltetett, melyből kiszabadulva, mint magán irnok tengette életét, míg annak a halál ily módon véget vetett. A szerencsétlen özvegyet és kiskoru gyermekeket is hagyott hátra, kik azonban rég a szülői háznál vannak, biztosítva a nyomortól, mely reájok most csakugyan bekövetkezett volna.

A s. a. ujhelyi részvényeken alakult gőzmalom közel áll befejezéséhez. A gőzkazánok már mind helyeiken vannak, valamint a belső elrendezés is nagyjára kész van. Nem csak mi, kik már több gőzmalom megtekintettünk a hazában, de idegen szakértők is állítják: miszerint ehhez hasonló, gyakorlati berendezésű gőzmalom, melynek egyes részénél az eddigi rendszertől eltérő lényeges javítások észlelhetők, — messze földön ritkítja mását, amiért is e vidék lisztiparának hatalmas és üdvös tényezőjévé lenni ígérkezik.

— Ördögh Mihály ügyvéd leányát Ilkát tegnap délelőtt vezeté oltárhoz Sántha Gusztáv adóhivatali ellenőr. Tartós boldogságot kívánunk az ifju pár frigyeré!

A legközelebb június hó 6 án tartatni kellett megyei évnegyedes bizottmányi nagygyűlés június hó 15 ik napjára tétetett át. Oka ezen elnapolásnak a belügyminiszter ó nagy méltósága által f. évi május 15-én 12183 szám alatt az összes minisztérium nevében kibocsajtott körrendelet, melyben az ország valamennyi hatóságait a megyéknek az 1870-ik évi 42-ik törv. czik értelmében leendő szervezésére összehívandó első gyűlés megtartására hívja fel, s a főispánoknak, s más czimű hatósági kormányzóknak ezen gyűlés határnapján június 15-ikét tűzi ki.

Megegyék első alispánja, ezen elnapolást nyomtatott körlevelekben tudatta a megye tisztviselőivel, községeivel, s a vidéki bizottmányi tagok nagyobb részével.

— Mult szombaton délután 6 órakor a Kazinczy utcán ismét tűz támadt, s 2 udvar hátsó épületeit hamvagtotta el. Elmondhatni hogy valamint az utolsó néhány tüzesetnél úgy most is, csak a véletlennek és gondviselésnek köszönhetni leginkább, hogy a tűz nagyobb kiterjedést nem nyert. Sokat tett ugyan is hogy a tűz még nappal történt, s egész ideje alatt teljes szélesend volt. A városi hatóságról ismét csak azt mondhatnánk, hogy lételemnek, működésének, intézkedéseinek legkisebb nyomát, jelét sem láthattuk. Vízpuskája akkor érkezett oda, mikor a tűz terjedésének veszélyét egyes bátrak szárazon víz nélkül, egyedül az éghető anyagok lebontása, oltásvoltása által akadályozták meg. S ekkor is mily állapotban érkezett a város vízpuskája? A szivattyuk gémjének végkelesztője, melyben 12 hajtó ember számára van markolat csinálva, le volt szakadva, s le törve ott feküdt a földön azon jeles néhány ember lábánál, ki annak híjjában a pusztá gémfa

végeit fogva hajtotta a feckendőt, tudnillik amikor, és a meddig víze volt. Pedig legyűnk igazságosak, egy egy tüzesetnél nem volt oly hamar, és annyi víz mint emél, s mégis a feckendők vesztégeitek vízhiány miatt, mert senkiesem hozott apró edényt magával, melyben a vizes hordókból a vizet a feckendőbe lehetett volna hordani. A ki pedig hozta magával kupát vagy dézsát, az a zsufolya össze ékelt bámulók tömegétől mozdulni sem tudott.

Ha a város hatóságát nincs aki eddigi semlegességéből tevékenységre tudná s merne ébreszteni, miért nem vállalkoznak egyes polgárok egy tűzoltó egylet alakítására?

(Baleset) A szőlőskei vasuti hidnál dolgozó acsok közül tegnap délelőtt egy a Bodrogba esett s a hullámok között lelte halálát. Hulláját még eddig nem találták meg.

Felhívás. Zemplénmegye gazdasági egylete azon előnyököt, melyek egy czélszerűen berendezett, és helyesen kezelt mintagazdasátnak a megyébeni fellálítása által nyerelnének felismerve, elvileg megállapodott aóban: hogy ily mintagazdaság létrehozatalát — és pedig részvényekre fektetendő több évi birtok-haszonbérlet alapján — kezdeményezze.

Az egylet kebelében megvitattott előtervezet szerint 300 forintos részvények mellett 80 ily részvénynek aláírása által érhető el azon tőke, mely a vállalatot létrehozza, s melynek segélyével nemcsak a megyei gazdaközönség részesítenék a mintagazdasáttól vonható minden tanulság és előnyökben, hanem amely tőkének befektetése a részvényeseknek kielégítő évi jutalékot is biztosít.

A gazdasági egylet a vállalatnál kezdeményező részvényesként lépven föl, — a mintagazdaság berendezése és kezelése feltételeit s módosztatit az összes részvényesekkel tárgyalás folytán véli megállapítandónak; mely czéltől a 80 részvénynek aláírása után egy határozó közgyűlésre hívandja össze a vállalatbani résztvevőket.

Miért is fölhívja a tisztelt közönséget, részvételt biztosító minél számosabb aláírások által a czélzott vállalatnak sikerre segelésére; megjegyzvén, hogy minden egyes aláírás csakis akkor emelkedik kötelező erőre, midőn mind a 80 részvény aláírva lesz; s kérvén a tisztelt ivtartókat a felhívással kapcsolatos aláírási ívnek 3 hó folytán az alólírott egyleti elnök vagy titkárhoz S. a. Ujhelybe leendő beküldésére.

Kelt S. a. Ujhelyben, 1871. évi márczius 8.

B. Barkóczy Mihály,
egylet elnök.
Nyomárkay Bertalan
egylet titkár.

— Lapunk jelen számához van mellékelve Köhler K. F. mint kiadó előfizetési felhívása II. Izabella s a Pápaság története, czimű nevezetes történelvi regényekre. Előfizetheti: Lövy A. könyvkereskedésében S. a. Ujhelyben. Ajánljuk az olvasóközönség figyelmébe.

Zemplénmegye gazdasági egylete részéről 1871. évi márczius hó 8 án S. a. Ujhelyben tartott közgyűlés jegyzőkönyve

Jelenlevők: Wladár Kristóf elnökletével, b. Barkóczy Mihály, Bujanovics Rudolf, Ber-

náth Dániel, Lónyay Ödön, Matavovszky János, Petrovics Elek, Szirmay Pal, Szányi Gyula s több egyleti tagok és alulírt jegyző.

1. Olvasatott a földművelés, ipar s kereskedelmi miniszter urnak kör-felhívása, melyben a gazdasági egyletek az 1870. év folyamán működésük s vagyoni állásuk tekintetében jelentés-tételre fehvátnak.

Mután a megyei grzd egylet működését kitüntető közgyűlési és választmányi jegyzőkönyvek a felhívást intéző minisztériumhoz rendszeresen beküldettnek, ennelővva különleges jelentés-tétel szükségére e tekintetben fen nem forogván, egyleti penztárkok oda utasítatik: miként a közelebbi közgyűlés idejére az akkori jegyzőkönyvbe leendő felvétel végett az egylet vagyoni állását mutassa ki.

2. Olvasatott a megyei bizottmány által véleményes jelentés végeit ide áttett — a földművelés, ipar s kereskedelmi miniszter urnak azon körrendelete, — melyben a törvényhatóságok arra szólítottak fel, hogy a gyűnölés-szelet s fatenyésztési szakértelemnek az országban terjesztése végett kiküldött vándor-tanítónak működése könnyítése végett a hatósági közlegeket, s ezek útján a községi előjárókat oda utasítsák: miszerint e vándor tanítónak, ha a megyei terület valamely pontján megjelenik segédkezet nyujtván, eljárást megkönnyíteni segítsenek.

Ezen körrendelet — tekintve, hogy az aiban kiemelt felhívás egyenesen a megyei hatóságos, és pedig az ott jelölt teendők fogantatása végett intéztetett, — e czéltől s ennek kiemelése mellett a megyei bizottmányhoz visszazármaztatni határozatitak.

(Folyt. köv.)

A ZEMPLENMEGYEI

kereskedelmi-ipar-termény- és hitelbank
1871-ik év ápril havi
forgalom-kimutatása.

Bevételek. Pénzkészlet ápril hó 1-én 3886 frt. 04 kr. Betétek könyvecskére 23357 frt. 06 kr. Folyó számla hitelezők 42384 frt. Váltókért 211249 frt. 28 kr. Letétemény 1000 frt. Utalványokért 1654 frt. 82 kr. Kifizetett: előlegek 497 frt. Leszámitolási kamat 3781 frt. 57 kr. Előlegek utáni kamat 72 frt. 19 kr. Különléle jutalékok 8 frt. 24 kr. Illetékek 5 frt. 75 kr. Részvény nyomtatványokért 1 frt. 26 kr. Bélyeg 2 frt. 50 kr. Eladott vertpénz 302 frt. 27 kr. Nyomtatványokért 70 frt. 10 kr. Részvény átiratási díjak 6 frt. **Kiadások.** Leszámitolt váltókra 171301 frt. Betét visszafizetések 70521 frt. 4 kr. Betét kamatokra 2219 frt. 04 kr. Letétemény 1000 frt. Folyó számla adások 18952 frt. 75 kr. Bevásárolt vertpénz 117 frt. 10 kr. Érték papírral 39 frt. 30 kr. Szelvényekre 15 frt. 90 kr. Előlegekre 856 frt. Osztalék 1870. évre 680 frt. Díjazás 383 frt. 31 kr. Ház-bér 100 frt. Jótékony czelokra 1870. évre 80 frt. üzletköltség 38 frt. 10 kr. Pénzmaradvány ápril hó 30-án 21974 frt. 17 kr. Összes forgalom 576556 frt. 16 kr.

KOLENER JÓZSEF,
kiadótárs.

IFJ. FARKAS LAJOS,
szerkesztőtárs.

BORÚTH ELEMÉR,
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

HIRDETÉSEK.

Bérbe adandó szoba.

A Széchényi téren levő Péterffyféle ház emeletén van egy szép és tágas, külön bejárattal udvari szoba, havonkint vagy évnegyedenként kiadó. Értekezhetni déli 1—2 óra közt ugyan ott az emeleti hátsó lakosztályban.

Haszonbér hirdetés!

Bujanovics Frigyes zemplénmegyei tot-izségi birtoka mely mintegy 400 hold szántóföld 50 hold rét és luczernából és

150 hold aly és hegyi legelőből összesen 600 holdakból áll, — s van hozzá felszerelt pálnakház a megkivántató tűzfával, koresma s két patak — malom, és minden szükséges lak és gazdasági épület, — akár mikor bérbe kivehető; bővebben értesülhetni f. év május 15-től a tulajdonosnál.

Árverési hirdetmény.

Zemplén megye tszéke mint tkönyvi hatóság részéről közhírre tétetik, hogy Homoki Nagy Malvin és társai felpereseknek 525 frt. s jár. követelése kielégítése végett, a néhai Steinfeld szül. Horsovski Rozá-

lia tulajdonát képező az E. Bényei 724 sz. tjkönyvben foglalt 1411 hr. sz. mintegy két vékás kiterjedésű föld és 1889 hr. sz. mintegy 1 hold kiterjedésű szőlőből összesen 250 ftnyi becsértékű ingatlan 1871 június hó első napján d. e. 10 orakor mint első, 1871 évi július hó 3-ik napján d. e. 10 orakor mint 2-ik árverési határidőben Erdőbénye m. város községe házánál a legtöbbet ígérőnek birói árverés útján eladatni fog, miről a venni szándékozók azal értesítetnek, hogy az árverés az első határidőben csak becsáron felül, a II-on becsáron alul is megtartatik, s hogy bá-

natpénzül a becsár 10% teendő le, s hogy a többi árverési feltételek a tkönyvi irodában s a végrehajtással megbízott S. pataki ker. szolgabiránál megtekinthetők.

Felszólíttatnak végül a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt avagy elsőbbségi jogot érvényesíttetni vélnék, hogy igényeiket ezen hirdetmény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt nyújtsák be, mivel különben azok a végrehajtás folyamát nem gátolván egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Kelt Zemplén megye tkvi gyűlésnek S. a. ujhelyben 1871 ápril. 15-én tartott üléséből.

Spilenberg Gábor.
tszéki elnök.

Mély tisztelettel alulírott, van szerencsém a nagyérdemű t. cz. közönségnek tudomására hozni, miszerint most ujonnan nyitott, s nagyban felszerelt

b ú t o r - r a k t á r a m :

melyben kész behuzott, s behuzatlan garniturok, sifonok, ágyak, asztalok, mosdó-szekrények, credenczek, — s különféle esztergályos műtárgyak a legjutányosabb áron kaphatók.

Azonkívül mindennemű ócska bútor, helyben és vidéken — kijavítás, el- vagy becsérelés végett elvállaltatik.

Ezeket, valamint minden e nembe vágó műtárgyakat a legnagyobb izlésteljes választékban pontos kiszolgálat mellett ajánlja a t. cz. közönség kegyes pártolásába.

Schwarz Ignác,
kárpos és szattlermester.

7-10

Raktáram helyisége: kis-piacz utca Csehy-féle ház.

Árverési hirdetmény.

Zemplénmegye központi főszolgabirája által közhírré tétetik: miszerint néhai Csatlos János és neje nevére az ujhelyi 1173 számú tkönyviiven 6935,6938 h. r. számok alatt bevezetett rongyos fekete hegyi szőlő, 1871. évi május hó 29-ik napján délelőtti 9 or. mint első, 1871 évi június hó 12-ik napján dél előtti 9 or. mint második árverési határidőben Ujhely város házában a legtöbbet ígérőnek bírói árverés útján eladatni fog, miről a venni szándékozók azzal értesíttetnek; hogy az árverés az első határidőben csak becsáron felül, a másodikon becsáron alól is megtartatik, s hogy az árverési feltételek hivatalos szövegben megtekinthetők.

Kelt S. a. Ujhely. május 10-én 1871.

Balogh Károly
központi fő szolgabiró.

Löffler fogorvos

Pestről.

ajánlja magát az általa készített úgy egyes műfogak, mint egész fogorok gyors és fájdalom nélküli betételére.

Itt mulatása csak néhány napig tart.

Lakása: a „Vadászkürt“-höz czimzett szállodában.

Nagy választék!

Jutányos ár!

Alulírott tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, miként ua ftezán az ujonnan épült Kellner József ur házában igen jól rendezett

fűszer-, norinbergi-, disz- és, rövid-áruccikkékbeli

kereskedést nyitott

s ezt Pest és Bécsben történt legujabb bevásárlásai által gazdagon ellátta, s különösen ajánlja a Krauz és Lackenbach-féle bécsi legjobb

gyári áru raktárát. női, férfi és gyermek lábbelik

Valamint férfi és női legujabb divatu

SZALMA KALAPJAIT.

Egyszersmind ajánlja jól rendezett árutárát, — ugymint: legjobb minőségű divatcikkeit, ruha-ókitás, bársony és se-lyem szalag, férfi és női fehérnemű raktárát,

a legjutányosabb árak mellett.

Midőn a t. cz. közönség meleg pártolását kéri.

7-10

Teljes tisztelettel,

TEICH HERMAN.

Nyomatott Weisa Mór gyorsajtóján, S. a. Ujhelyben 1871.